

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Моніторинг та оцінювання якості освіти»

Другий (магістерський) рівень

Освітня програма **Освітні, педагогічні науки**
Спеціальність **011 Освітні, педагогічні науки**

Галузь знань **01 Освіта**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Моніторинг та оцінювання якості освіти
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	Канд.пед. наук. доцент Єгорова Інга Вячеславівна
Контактний телефон викладача	097 500-74-07
E-mail викладача	inha.yehorova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна-заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі моніторингу та оцінювання якості освіти, ознайомлює їх із технологією проведення експертиз та моніторингових досліджень в освітній сфері, забезпечує підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до трудової діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу : засвоєння студентами цілісної системи теоретичних знань із моніторингу якості освіти, формування їх готовності до практичної діяльності як майбутніх керівних кадрів з процесів оцінювання в освітній галузі та застосування практичних навичок у професійно-педагогічній діяльності. Викладання навчальної дисципліни передбачає формування у студентів уявлень про сучасний стан моніторингу та педагогічного контролю в системі вищої освіти: розвиток педагогічного мислення, здатності до аналізу педагогічних явищ; пізнавальні - вивчення теоретичних основ педагогічного контролю</p> <p>Цілі курсу :</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути навчальний процес (викладання дисциплін) на основі застосування моніторингу навчальних досягнень учнів, студентів; - підготувати слухачів курсу до використання тестових випробувань щодо проведення моніторингу якості знань учнів; - застосовувати моніторинг щодо визначення навчальних досягнень учнів, студентів; - окреслити науково-теоретичні засади професійної компетентності майбутнього вчителя, викладача; - спрямувати увагу студентів на необхідність вивчення технології здійснення моніторингу якості, його значущість для формування професійної компетентності майбутніх фахівців закладів освіти; - сформувати алгоритм здійснення моніторингу якості підготовки і застосування результатів моніторингу для підвищення рівня професійної компетентності; - розкрити зміст поняття «якість підготовки», з'ясувати стан проблеми оцінювання знань, умінь і навичок в сучасній теорії якості освіти; - визначити зміст поняття «моніторинг» та узагальнити основні характеристики моніторингу як методу оцінювання якості знань; - визначити та обґрунтувати критерії якості та рівні підготовки майбутніх викладачів ЗВО. 	
4. Компетентності	
<p>Компетентності соціально-особистісні: здатність до організації власної науково-дослідницької діяльності, здатність до системного критичного мислення; науковий світогляд і творче мислення; усвідомлення актуальних проблем й пошуку засобів їх вирішення, загострення уваги на суперечностях, які виникають відповідно до конкретних умов;</p> <p>Загальнонаукові компетентності: здатність до наукового аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;</p>	

здатність формулювати науково-педагогічно задачу, використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку; здатність застосовувати відповідну методологію для досягнення результатів і обґрунтування висновків; здатність до організації дослідної-експериментальної та дослідницької роботи у сфері моніторингу та оцінювання якості освіти та здатність представити результати у наукових публікаціях.

Фахові компетентності:

здатність до аналізу сучасних освітніх технологій: сутність, завдання, класифікація, практична значущість; використовувати інформаційно-презентативні, самостійно-пошукові, та інші методи навчання; здатність прекувати знання на власний педагогічний досвід; критично аналізувати різні педагогічні теорії навчання та виховання ; - здатність застосовувати базові знання з педагогіки та психології у навчально-виховній діяльності; здійснювати порівняльний аналіз традиційної та альтернативної систем навчання ; - здатність застосовувати нові інтерактивні технології здійснення моніторингу якості освіти; здійснювати моніторинг якості загальної освіти з урахуванням компетентнісного підходу; конструювати систему проведення моніторингу якості освіти; конкретизувати основні теоретичні ідеї моніторингу якості освіти на методичному рівні; узагальнювати дидактичні і методичні знання й вміння, проводити контроль і оцінку і синтезувати їх в інтегративну цілісність професійної компетентності; здатність здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання; ставити навчальні цілі та обирати методи

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні педагогічні поняття «моніторинг», «якість освіти», «оцінювання освіти», «технологія», «тестові завдання»;
- специфіку взаємозв'язків між основними педагогічним поняттями;
- умови та закономірності успішного функціонування моніторингу якості у навчально-виховному процесі закладу освіти;
- принципи здійснення моніторингу;
- етапи здійснення моніторингу;
- методику організації моніторингу якості освіти.

Уміти:

- обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем розробки та застосування моніторингових технологій у практиці роботи з учнями школи та студентами ЗВО;
- самостійно та вільно орієнтуватися в науково-теоретичних засадах професійної компетентності;
- формувати систему педагогічних поглядів та індивідуального стилю діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	011 Освітні, педагогічні науки	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти	Лекція	2, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 4, 5, 7,	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом

<p><i>План</i> 1.Характеристика основних понять моніторингу та оцінювання якості освіти. 2.Умови ефективності моніторингу. Основні напрямки та об'єкти моніторингу. 3.Основні завдання моніторингу. 4.Етапи становлення моніторингу якості освіти</p>		8 та ін., інтернет-ресурси			занять
<p>Тема 1. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти</p>	Практичне заняття	2, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 4, 5, 7, 8 та ін., інтернет-ресурси	Сутність та зміст моніторингу, оцінювання, контролю якості освіти . Об'єкт моніторингу, напрями моніторингу. Завдання моніторингу. Історія становлення моніторингу, його основні етапи.(2 год.)	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести	
<p>Тема 2. Моніторинг навчальної діяльності <i>План</i> 1.Освітній моніторинг: напрями, функції та вимоги до нього. 2.Різноманітні підходи до класифікацій освітнього моніторингу. 3. Види моніторингу. Типи та принципи моніторингу.</p>	Лекція	1, 2, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 4, 5, 7, 8 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом занять
<p>Тема 2. Моніторинг навчальної діяльності</p>	Практичне заняття	1, 2, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 4, 5, 7, 8 та ін., інтернет-ресурси	Поняття освітнього моніторингу. функції та вимоги освітнього моніторингу. Класифікації освітнього моніторингу. Види моніторингу.	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести	Протягом семестру, згідно із розкладом занять

			Принципи моніторингу, типи моніторингу. (2 год.)		
Тема 3. Етапи моніторингових досліджень <i>План</i> 1.Поетапне проведення моніторингу. 2.Визначення та характеристики етапів. 3.Аналіз результатів. 4.Напрями застосування результатів моніторингу. 5.Моніторинг і профорієнтаційна робота в навчальних закладах.	Лекція	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 4, 5, 7, 8, 10 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом занять
Тема 3. Етапи моніторингових досліджень. Моніторинг і профорієнтаційна робота в навчальних закладах.	Практичне заняття	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 4, 5, 7, 8, 10 та ін., інтернет-ресурси	Специфіка проведення моніторингу. Характеристика основних етапів моніторингових досліджень. Різноманітні підходи до аналізу результатів. Застосування результатів моніторингових досліджень. Моніторинг і профорієнтаційна робота в навчальних закладах (2 год.)	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести	Протягом семестру, згідно із розкладом занять
Тема 4. Створення моніторингової системи <i>План</i> 1.Визначення показників ефективності. 2.Стабільність інструменту моніторингу. 3. Показники що характеризують результати моніторингу. Характеристика	Лекція	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 13 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом занять

моделей освітніх індикаторів.					
Тема 4. Показники моніторингу, їх характеристика	Практичне заняття	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 13 та ін., інтернет-ресурси	Поняття про індикатори в моніторингу. Характеристика показників результатів моніторингу. Поняття стабільності інструментів моніторингу. Характеристика моделей освітніх індикаторів (2 год.)	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести	Протягом семестру, згідно із розкладом занять
Тема 5. Моніторинг навчально-виховного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі <i>План</i> 1. Моніторинг навчально-виховного процесу (на прикладі школи). 2. Специфіка моніторингу якості освіти в навчальному закладі. 3. Використання рейтингу в моніторингових дослідженнях.	Лекція	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 13 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом занять
Тема 5. Специфіка моніторингу якості освіти в навчальному закладі	Практичне заняття	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 13 та ін., інтернет-ресурси	Особливості моніторингу навчально-виховного процесу школи. Специфіка моніторингу якості освіти в навчальному закладі. Поняття про рейтинг. Роль рейтингу у моніторингових дослідженнях на прикладі ЗВО (2 год.)	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести	Протягом семестру, згідно із розкладом занять
Тема 6. Моніторинг систем управління якістю освіти ЗВО <i>План</i>	Лекція	1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова:	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)		Протягом семестру, згідно із розкладом

<p>1.Технології моніторингу якості освітнього процесу у ЗВО.</p> <p>2.Вимоги, функції, методи моніторингу якості вищої освіти.</p> <p>3.Історія становлення системи управління якістю ЗВО.</p> <p>4.Діяльність НАЗЯВО. Стратегія національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до 2022 р.</p>		<p>1, 2, 3, 4, 5, 7, 13 та ін., інтернет-ресурси</p>			<p>занять</p>
<p>Тема 6. Технології моніторингу якості освіти в ЗВО</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 13 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Історія становлення системи управління якістю освіти ЗВО. Поняття технології моніторингу якості освіти в ЗВО. Вимоги до моніторингу якості освіти в ЗВО. Характеристика основних функцій та методів моніторингу якості освіти в ЗВО. Місія НАЗЯВО, її стратегія та специфіка діяльності. (2 год.)</p>	<p>Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести</p>	<p>Протягом семестру, згідно із розкладом занять</p>
<p>Тема 7. Підготовка спеціалістів в галузі освіти до участі і використання міжнародних програм оцінки якості освіти</p> <p><i>План</i></p> <p>1.Міжнародні програми з оцінки якості освіти.</p> <p>2.Проекти Kassel Project та IPMA.</p> <p>3.Міжнародне порівняльне дослідження</p>	<p>Лекція</p>	<p>1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год.)</p>		<p>Протягом семестру, згідно із розкладом занять</p>

підготовки вчителів математики ICSMTT. 4. Інші міжнародні порівняльні дослідження моніторингу якості освіти. STEM-ОСВІТА — досвід впровадження.					
Тема 7-8. Підготовка спеціалістів в галузі освіти до участі і використання міжнародних програм оцінки якості освіти	Практичне заняття-Презентація	1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13 та ін., інтернет-ресурси	Характеристика міжнародних програм з оцінки якості освіти (4 год.)	Оцінка успішності (вибірково, під час опитування на семінарі); 5 б. тести 5 б. презентація	Протягом семестру, згідно із розкладом занять

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника») Загальні 100 балів включають: 35 балів за практичні заняття (тести) ; 10 балів –зведена оцінка відповіді під час вибіркового опитування; 5 балів за самостійну роботу (презентація); 50 балів за екзамен.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Семінарські заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 50 балів

8. Політика курсу

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2.

9. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Алексеев Н. Г. Принципи і критерії експертизи освіти. *Шкільні технології*. 2000. № 2. С. 220.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. К.: ЦППО АПН України, 2003. – 133 с.
5. Кальней В.А., Шишов С.Е. Технология мониторинга качества обучения в системе «учитель – ученик»: Метод. пособие для учителя. М.:Пед.общество России, 1999. - 75 с. (Дидактика – 2000).
6. Лунячек В.Е. Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом. – Х.: Видав. гр. „Основа”, 2004. – 96 с.
7. Моніторинг стандартів освіти/ За ред. Альберта Тайджимана і Т. Невіллы Послтвейта. – Львів: Літопис, 2003. – 328 с.
8. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І.Локшиної – К.: К.І.С, 2004. – 128 с.
9. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко,- О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур — К : Київський- університет імені Бориса Грінченка, 2014. — 276 с.
10. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджено Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002//Освіта України № 33 від 23 квітня 2002 р. С.4-6.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2004 р. № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти».
12. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти : теорія і практика / Т. Лукіна. – К. : Вид. дім «Шк. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
13. Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О. І. Локшиної. – К. : К.І.С, 2004. – 128 с. – [Електронний ресурс].

Додаткова література:

1. Моніторинг стандартів освіти / За ред. Альберта Тайджимана і Невіллы Послтвейта. – Львів : Літопис, 2003. – 328 с.
2. Моніторинг якості освіти: принципи, форми, вимоги, (довідник-посібник). – Хмельницький: ХОППО. – 2013. – 61 с.
3. Основы научных исследований :Учебн. пособие/Под ред. А. А. Лудченко. – К. : О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.
4. Байназарова О.О. Моніторинг діяльності методичних служб у регіоні як одна з умов підвищення якості загальної середньої освіти / Наша школа. – № 2 - Одеса, 2005 - С. 84-87
5. Байназарова О.О. Проведення моніторингу якості освіти на регіональному рівні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій / Управління освітою (вкладка „Моніторинг в освіті”). - 2005. - № 18 (114). - С. 6-7
6. Вербицкая Н., Бодряков В. Мониторинг результатов учебного процесса / Директор школы. 1997. № 1. - С.33-37.
7. Дмитренко Г.А., Олійник В.В., Онуфрієва О.Л. Цільове управління: вимірювання результативності діяльності учнів і педагогів: Навчально-методичний посібник. – Київ: УПКККО, 1996. – 94 с.
8. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні. Монографія. – К.: ДАККО, 1999. – 303с.
9. Забродська Л.М. Інформатизація закладу освіти: управлінський аспект. – Х.: Видав. гр. „Основа”, 2003. – 240 с.
10. Лунячек В.Е. Факторно-критеріальна модель оцінки ефективності управління загальноосвітнім навчальним закладом // Вісник Харківського університету № 551. Сер.: „Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених м. Харкова”. В 2 ч. – 2002. – Ч.1. с. 80-84.
11. Про порівняльну оцінку освіти. Рада Європи. Рекомендація 1137 (1990). – Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні. 2002. – с. 44.

12. Уилмс Д. Системы мониторинга и модель «вход-выход» // Директор школы. 1995. № 1. С.37-41.

Допоміжна

1. Конституція України. Київ, 1996.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
3. Про освіту: Закон України від 5.09.2017р. Київ: АЛЕПТА, 2018. 120с.
4. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
5. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. №244. Урядовий кур'єр. 2015. №108. 18 червня.
6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2015 р. №266. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/101-perelik-galuzej-znan-i-spetsialnostej>.
7. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від від 26 грудня 2015 р. №848-VIII. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnicnu-dijalnist>.
8. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України: редакція від 01.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>.
9. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.ws/pedagogika
2. readbookz.com/books
3. pedagogika.ucoz.ua
4. ukrkniga.org.ua
5. www.refine.org.ua
6. Studentam.net.ua

Викладач: канд.пед.наук, доцент Єгорова І.В.